

Eleki Krónika 1999. július

Újratelepülési évforduló

A mi nemzedékünknek csak kevés tagja érheti meg az újabb "kerek" évfordulót, amely a 300. lesz. Idén a 275. évfordulóját ünnepelhetjük annak a jeles eseménynek, amikor is báró Harruckern János György, volt császári élelmezési biztos, később udvari kamarai tanácsos, 30 évi kemény munkája jutalmául birtokokat kapott /és vásárolt/ Magyarországnak ezen a vidékén. Ezek benépesítése érdekében Németországból hozott és telepített le frankokat és bajorokat /nem svábokat!/ Elekre. Harruckern báróról sok legenda született és főleg közsájón még ma is. Az emberek tisztelték, becsülték, szerették, és nem csak Eleken. Mit is őrzött meg az emlékezet és a történelmi dokumentumok róla?

A leírások szerint Harruckern nem volt előkelő származású. Édesapja schenkenfeldeni polgár volt, takácsmesterségből élt. Fia is a felső-ausztriai Schenkenfelden mezővárosban született 1664-ben. Ifjúságáról vajmi kevés biztosan tudunk. Tanulmányai elvégzése után egy ideig a Serényi grófok szolgálatában állt. Nyelveket sajátított el, kibontakoztak jó képességei. 1692-ben élelmezési biztossá nevezték ki. Ezzel megtalálta igazi működési területét, egyre feljebb emelkedett, s olyan élelmezési szakember vált belőle, akit a nagy hadvezér, Savoyai Eugén nem nélkülözhetett.

A török ellen vívott, sok győzelmet hozó felszabadító háborúban bizonyíthatta tehetségét, becsületes és lelkiismeretes munkával megnyerte előljárói bizalmát. 1699-től biztосként az aradi vár építésének gazdasági ügyeit kellett kézben tartania. Ez is bizalmi feladat volt. Mivel állásában vagyoni felelősséggel tartozott, ekkor már meglehetősen gazdagnak kellett lennie. Ehhez valószínűleg előnyös házassága segítette hozzá, amelyet 1693-ban kötött nemes Vorstern Anna Máriával. Birtokot Magyarországon próbált szerezni, 1695-től a Drávánál bérelt földeket, ezeket azonban később visszakarta az eredeti tulajdonos, Széchenyi György.

A spanyol örökösödési háború kitörésekor /1701./ a Lombardiába benyomuló Savoyai Eugén kérésére Harruckern mellé rendelték a sereg élelmezési stábjának igazgatójául. Hatalmas pénzüsszegekkel kellett gazdálkodnia. Az általa vezetett stáb legfőbb feladata az emberek és a lovak élelmezésének biztosítása volt. Harruckern rendelkezett a szükséges szervezőkészséggel, vállalkozói tehetséggel, fáradhatatlan energiával és önálló döntésképeséggel. 1703-ban alezredesi rangot kapott. 1710-ben megkapta a császári udvari kamarai tanácsosi címet is. Harruckern a török háborúban /1716-1718/ jutott katonai pályája csúcsára. A hadjáratok sikereiben, a pétervárad győzelemben, Temesvár és főként Belgrád bevételében Harruckernnek és stábjának is része volt. Az uralkodó elismerése nem késett. 1718-ban III. Károly birodalmi lovagi diplomával jutalmazta, majd a szolgálataiért anyagi jutalom fejében a gyulai uradalmat is neki adományozta. A lovagi diploma szerint már 30 éve szolgált a császárt és 26 hadjáratban vett részt. Újjáalakított gazdálkodásával Olaszországban, Németalföldön és Magyarországon a kincstárnak 2 millió forintot felülmúló hasznot hajtott.

A török háborút lezáró pozsareváci békekötés után Harruckern megmaradt az általa alaposan ismert szakterületen. Hadseregszállítóként működött, s így is jelentős hasznot hozott a kincstárnak. Az uralkodótól 1729-ben megkapta a magyar bárói címet. A bárói diploma is kiemeli különböző funkcióiban a kincstár bevételeinek növelését eredményező szolgálatait, valamint magyarországi birtokának benépesítése terén szerzett érdemeit.

Az idős Harruckern még két háborúban vett részt. 78 évesen, 1742. április 18-án hunyt el. Elégedetten, sikeres életutat maga mögött hagyva fogadhatta a halált. A schenkenfeldeni takácsmester fiából báró lett, akit a bécsi Stephansdóm kriptájában helyeztek nyugalomra. Vagyona nagyságát jól mutatja, hogy csupán készpénzben több, mint 120 ezer forintot osztott szét testamentumában nővérei, gyermekei és unokái között.

A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc után nagy számban nyertek Magyarországon birtokadományt külföldi, többnyire a birodalomból származó arisztokraták. Harruckern - mint láttuk - számos érdeméért és 30 évi hű szolgálat után kérte jutalmát az uralkodótól. Az udvari kamara a Harruckernnek járó jutalom értékét 24 ezer forintban állapította meg. Ennek fejében kapta meg a hatalmas, Békés vármegye négyötödére kiterjedő, de a szomszédos vármegyékbe is átnyúló gyulai uradalmat. Mivel a birtok becsárát 53.347 forintban állapították meg, a különbözetet Harruckernnek ki kellett fizetnie. Harruckern hatalma teljessé vált a vidék felett, amikor 1732-ben Békés vármegye főispáni tisztét is megkapta.

Első feladata az volt, hogy birtokát benépesítse és így jövedelmezővé tegye. A helységek nagyobb részét a környező vidékekről ideköltöző magyarsággal népesítette be. A Felvidék felől szlovákok áramlottak errefelé. Harruckern birtokán Szarvas és Mezőberényt /Csabát már Harruckern birtoklása előtt/ szállták meg. Más magyarországi nagybirtokosokhoz hasonlóan Harruckern Németországban is toborzott telepeseket. Az 1720-as évek folyamán Gyulára, Elekre és Mezőberénybe érkeztek németek. Különösen vonzó volt, hogy Harruckern szabad vallásgyakorlást engedett uradalmi lakosainak. A súrlódások elkerülése végett lehetőleg külön helyen telepítette le az eltérő vallású és nemzetiségű jobbágyokat. A birtokait benépesítő telepések az első években jelentős kedvezményeket kaptak. Ha az állami adót nem tudták megfizetni, nemegyszer Harruckern előlegezte meg nekik uradalmi pénztárából kamat nélkül. Az egyházi tizedet megvette és örökre jobbágyainak ajándékozta. A földesúri adó méltányos volt, a robot minimális.

“Harruckern! Ez az ő jobbágyinak még a sírban is mindenkor drága és szerető földsurolk, minden jobbágyának atyja és oltalmazója” - kiált fel Tessedik Sámuel, aki több helyen is összegezte a jeles földesúr érdemeit. Harruckern ma is számot tarthat az utókor emlékezetére. Nálunk Békés megyében elsősorban azért a szerepéért, amelyet földesúrként vidékünk XVIII. századi újjáépítésében, egy demográfiai és gazdasági növekedést hozó időszak kibontakozásának elősegítésében játszott.

A 275. “kerek” évfordulót Eleken is szeretnénk méltóképpen emlékeztetéssé tenni, megünnepelni. A lehetőségeink szabta korlátokat figyelembe vételével többféle programot állítottunk össze városunk lakosságának és az idelátogató vendégeknek.

/A cikk megírásához felhasználtam Dr. Dusnoki Józsefnek a Békés megyei Hírlap 1992. április 25-26-i számában megjelent írását./

Az újratelepítési évforduló programja

Augusztus 7-én, szombaton a római katolikus templomban reggel 8.30 órakor kezdődő, német nyelvű szentmisével veszi kezdetét a programsorozat. Az orgonánál Aradi Zsolt foglal helyet, és az Eleki Németek Egyesülete énekkara működik közre.

A szentmise után a templom falán elhelyezett Harruckern emléktábla megkoszorúzására kerül sor, ahol megemlékezés hangzik el báró Harruckern János György életútjáról, az újratelepítésben szerzett érdemeiről. Ezt követően a városháza mögötti téren Tóth Imre országgyűlési képviselő méltatja városunk 275 éves múltját és jelenét. Jutalmak, elismerések átadására is sor kerül. A műsorban versek is elhangzanak, az Eleki Németek Egyesülete énekkara és ifjúsági táncsoportja is közreműködik.

Ez alkalommal ünnepeljük Elek várossá nyilvánításának 3. évfordulóját is, melyen polgármesterünk, Kecskeméti János köszönti a város lakosságát. Ugyanitt köszönhetjük azt az idős házaspárt is, akik Eleken a legrégebben kötöttek házasságot, s ma is itt élnek együtt, Eleken. Köszöntjük - immár hagyományosan - Elek legfiatalabb gyermekét, aki július 1 és augusztus 2 között az augusztus 2-ához /az ünnepélyes várossá avatás napjához/ legközelebb született vagy születik majd. Most is felvágthatjuk az óriás tortát, melyből mintegy háromszázan vehetnek kóstolót.

A legmelegebb déli-délutáni órákat követően délután 4 órakor a német közösségi házban a legrégebbi, Elekre vonatkozó eredeti dokumentumok fénymásolataiból és sajtócikkek gyűjteményéből nyílik kiállítás, valamint bemutatják a közösségi ház gyűjteményét.

A városháza mögötti téren játszóházba várjuk a gyermekeket, de mellettük ugráló zsiráffal is szórakozhatnak ugyancsak 4 órától.

Terveink szerint a gyulai fűvószenekear térzenét ad majd az 1848-as emlékmű parkjában szintén délután 4 órától. /Rossz idő esetén a programok a művelődési házban kerülnek megrendezésre./

Este 8 órától a sportcsarnokban kerül megrendezésre a hagyományos nyári, műsoros batyus sváb bál. Közreműködik az Eleki Németek Egyesülete művészeti csoportjai. A zenét a már jól ismert és kiváló hangulatot teremtő Gódi zenekar szolgáltatja.

Éjjel 11 órakor fél órára megszakítjuk a bálát, mert a Harruckern téren tűzijátékban gyönyörködhetünk, ezzel is köszöntve a 275 éve újratelepült Eleket, és - mert már ebben az évszázadban, évezredben feltehetően ez az utolsó tűzijáték városunkban, - szimbolikusan el is búcsúznak a XX. századtól egy kicsit...

A bál a sportcsarnokban ezután - természetesen - hajnalig folytatódik. Belépődíj: 500.-Ft. Helyfoglalás és jegyelővétel a könyvtárban történik. Hűtött italokról a művelődési ház büfije gondoskodik.

Mindenkit szeretettel hívnak és várnak a rendezők.

/A programok esetleges változtatásának jogát a rendezőség fenntartja!/
Topa Sándorné

Elfogadták az önkormányzat gazdasági programját

Elek Város Képviselő-testülete 1999. július 5-i ülésének napirendjén - az önkormányzat gazdasági programján kívül - Elek Város közrendjéről és közbiztonságáról szóló beszámoló, és a Szociális Otthon kollektív szerződése szerepeltek. A képviselők döntöttek arról is, hogy kezdeményezik Kétegyháza Nagyközség Önkormányzatával társulás létrehozatalát állati hullák ártalmatlanná tételére. Kijelölték továbbá az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére felállítandó kopjafa helyét.

A lejárt határidejű határozatok között szerepelt a Román Iskola integrációjának kérdése is. A polgármester beszámolt arról, hogy szóbeli tájékoztatást kapott az Oktatási Minisztériumtól, mely szerint a Román Iskola működési költségeihez az intervenció keretből, mintegy 5-6 millió forint támogatást kap az önkormányzat. A bizottságok egyhangú javaslata és a Román Kisebbségi Önkormányzat véleménye alapján arra kérte a képviselő-testületet, hogy a Román Iskola ügyét vegyék le napirendről. A képviselő-testület jelenlévő 14 tagja közül 9 fő szavazott igennel, így a Román Iskola integrációjára nem kerül sor. Kecskeméti János polgármester reményét fejezte ki, hogy nem kell a közeli jövőben ismételten ezzel problémával foglalkozni, ehhez azonban az szükséges, hogy központilag megoldják a nemzetiségi kisiskolák finanszírozási problémáját.

Dr. Szelecsán János ismertette a Román Kisebbségi Önkormányzat kérését, mely szerint mielőbb pályázatot kell kiírni a Román Iskola igazgatói állására úgy, hogy az álláshely 2000. február 1-től betölthető legyen. Mivel a képviselő-testület előző ülésén arról döntött, hogy Hering Magdolna megbízatása az 1999/2000-es tanév végéig szól, az önkormányzat SZMSZ-e értelmében a témára akkor lehet visszatérni ha azt a testület minősített többséggel megszavazza. A képviselők többsége viszont nem kívánt ismételten foglalkozni a Román Iskola igazgatójának megbízásával.

A napirendek között elsőként beszámoló hangzott el Elek Város közrendjéről és közbiztonságáról. A Kiss Tibor rendőr őrnagy őrsparancsnok által készített előterjesztés megállapítja, hogy Elek Város közrendje és közbiztonsága jó, de a munkában még mindig akad javítanivaló. A képviselők álláspontja szerint is alapvetően meg lehetünk elégedve a helyi rendőrség munkájával, így kérdéseik inkább a munka további javításának lehetőségére irányultak. Felvetették a közlekedésgazgatással kapcsolatos bürokratikus ügyintézés megváltoztatásának igényét, valamint a közrend további javításának szükségességét. Ábrahám László tájékoztatta a képviselőket, hogy a közeljövőben a szakhatóságok bevonásával (APEH, ÁNTSZ, Vám- és Pénzügyőrség, stb.) havonta legalább kétszer tartanak ellenőrzést hétvégeken a diszkókban és környékén. Kecskeméti János polgármester megköszönte a rendőrség munkáját és reményét fejezte ki, hogy a rendőrség tevékenysége továbbra is eredményes lesz.

Az önkormányzat ezután a gazdasági programjáról szóló előterjesztést vitatta meg. Az előterjesztésben szerepel, hogy az önkormányzatok az önkormányzati törvény értelmében meghatározzák gazdasági programjukat. A gazdasági program célja a jelen helyzetből kiindulva ismertetni a város fejlesztésének hosszú távú, illetve választási ciklusra vonatkozó elképzeléseit és a feladatok megvalósításához szükséges intézményrendszert és finanszírozási elképzeléseket. Kiindul a szükségletből, vagyis mi kellene ahhoz, hogy jó érzéssel éljünk a településünkön és odáig kíván eljutni, hogy az elképzelések megvalósításához hogyan biztosítsunk fedezetet. A bizottsági üléseken és képviselő-testületi ülésen is olyan vélemények hangzottak el, amelyek az önkormányzat gazdasági programját rendszerbe foglalt szép ígéretnek tartották, megvalósulásukhoz azonban kevés reményt fűztek, mert minden elképzelés megvalósításához pénz kell. Kecskeméti János polgármester elmondta, hogy még nehezebb lenne bármit is megvalósítani, ha nem tűznénk ki célt magunk elé. A képviselők hangsúlyozták, hogy szükséges a feladatok fontossági sorrend szerinti rangsorolása az éves költségvetések elkészítésekor és továbbra is szigorú költségvetési politikára van szükség, hogy az anyagi fedezetet biztosítani tudják. A képviselők végül is a gazdasági programot 1 fő tartózkodása mellett elfogadták.

A képviselő-testület ezután elfogadta a Szociális Otthon kollektív szerződését, majd pályázatok benyújtásáról döntött az Egészségügyi Minisztérium által meghirdetett körzeti Védőnői Szolgálat működési feltételeinek javítására.

A képviselők a továbbiakban a Kétegyháza Nagyközséggel tervezett megállapodást vitatták meg. A megállapodás szerint a két település önként és szabad elhatározásából egyenjogúságuk tiszteletben tartásával a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján társulást hoznak létre az állati hullák ártalmatlanná tételével kapcsolatban. A megállapodás szerint Kétegyháza Nagyközség képviselő-testülete vállalja Elek Város Önkormányzat képviselő-testület részére is az állati hullák ártalmatlanításának kötelező feladatát. Elek Város képviselő-testülete ezen szolgáltatásért megtéríti a működési, fenntartási költségek 50%-át és 1 főt biztosít az ártalmatlanító telep őrzésére.

A következőkben az 1956-os emlékmű helyének kijelöléséről esett szó. A képviselők úgy döntöttek, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére 1999. október 23-án felállításra kerülő kopjafát a buszmegálló mögötti területen, a '48-as emlékművel szemben helyezik el. A képviselő-testület végül zárt ülésen szociális fellebbezésekről döntött.

Pedagógusok a tanulókért

Az eleki Gyermekünkért Alapítványt az általános iskola 38 pedagógusa hozta létre két évvel ezelőtt, a célja pedig mindenekelőtt az intézmény tanulóinak jutalmazása a kulturális-, művelődési- és sporttevékenységük során kifejezetten jó teljesítményeikért - mondta dr. Heimné Máté Mária az alapítvány kuratóriumi elnöke.

Az eltelt időszak során az alapítvány támogatást kapott a volt gimnáziumi tanulók találkozásának belépődíjából, magánszemélyektől, önkormányzati képviselőktől és szülőktől. Az idei évzáró ünnepségen a tanulókat könyvjutalomban részesítették, tavaly a könyvjutalom mellett pénzzutalmat is adományoztak.

Az elmúlt esztendőben a cselgáncs-szakosztályt, ebben az évben pedig a síelőket támogatták. Az iskolaév során két alkalommal rendeztek kulturális bemutatót a művelődési házban, "Ezek is mi vagyunk" címmel. Ezen kívül a jótékonyági ruhavásár, valamint az egészséges életmódra nevelés is az alapítvány programját gazdagította.

Természetesen a közeljövő tervei is körvonalazódtak. Szeptember első hetében Elekre látogat a németországi testvérváros, Gerolzhofen tanulójának egy csoportja. A találkozót egy bográcscsopparti teheti majd emlékeztetésebbé. Egy zenekar meghívását is tervezik, amelynek az az érdekessége, hogy volt eleki diákok is muzsikálnak.

Végezetül az alapítvány köszönetét fejezi ki az eddigi támogatóknak; Brandt Antalnénak, a Keresztény Advent egyesületnek, az általános iskolának, a pedagógusoknak. Az utóbbiak esetében elmondható, hogy csekély fizetésük mellett létrehozták az alapítványt, ezzel igazi szakmai hűségről tettek tanúbizonyságot, és nem csak tudásuk, az ismereteik átadásával, hanem anyagilag is támogatják az Eleki Általános Iskola tanulóit.

B.N

Lépésről lépésre

Harangra gyűjtenek

Az eleki református egyházközségben, pontosabban annak udvarán a közelmúltban jelentős, mondhatni egyháztörténeti esemény első mozzanata játszódott le. Emelődaru segítségével felállították a harangtornyot. A történeti szálak összegzésére kértük meg dr. Oláh Jenőné Kántor Eleonórárt, az Eleki Református Egyházközség lelkészét. Ezelőtt négy évvel fogalmazódott meg az a gondolat - mondta - , hogy harangja legyen az egyházközségnek. Nem sokkal később a sarkadi egyházközség gondnoka és a lelkésze elhatározta, hogy az Újszalontán éppen felszabadult harangtornyot az eleki híveknek adományozza. Ezt követően egy lelkes eleki csapat - Pálfi Zsigmond gondnok, Kiss István presbíter és az azóta elhunyt ifj. Strifler József - a sarkadi gondnok irányítása mellett alkotó elemeire szedték szét a tornyot és Elekre szállították. Tavaly Kiss István és felesége lefestették az elemeket, majd az idén áprilisban mérnöki tervek alapján elkészítették a torony betonlábát, májusban pedig Simon Mihály, az eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola és Diákotthon igazgatójának segítségével szakemberek összeszerelték a harangtornyot. És most júniusban egy, a városban tartózkodó daru segítségével, amelyet Kecskeméti János, a város polgármestere bocsátott a rendelkezésünkre, felállították a harangtornyot, a helyére került az alkalmi tetőszerkezet is.

A továbbiakban harangra és megfelelő tetőszerkezetre gyűjtenek az eleki református egyházközség híve.

Anyagilag megerősödvé.

Idén az anyagi támogatás terén némi változás történt a tavalyi esztendőhöz képest -fogalmazott Pelle László, az Oktatási és Kulturális Bizottság tagja. Ez évben nem a bizottság, hanem a városi önkormányzat támogatta a helyi nemzetiségi-kisebbségi önkormányzatok keretein belül tevékenykedő táncscsoportokat, ez az illetmény 50 ezer forintot jelent. A bizottság ez évi kerete 600 ezer forint, ebből 400 ezer forintot áldoz az egyesületek támogatására, amelynek száma több min tíz volt. Itt el kell mondani, hogy a támogatottak

sorában nem csak kulturális, de az Általános Iskola DSE sportszakosztályai is voltak. Az elmúlt időszakhoz képest ez is változást jelent, lévén, hogy tavaly a sportegyesületeket egy ad-hoc bizottság támogatta.

Gondban is énekszóval

Korábban úgy tűnt, hogy az Eleki Nyugdíjtag Egyesület énekkara szakmai vezetőjének kérdése Törzsök Attila karnagy személyében megoldódik. Ez azonban mégsem sikerült. Talán ezért nem vettek részt a legutóbbi Ki mit tud? vetélkedőjén. A tagság viszont a következő vetélkedőre készül. A szakmai vezető hiánya mellett gond, hogy ez idáig nincs megoldva a próbák helysége sem. Az énekkar egy ideig az Idősek Klubjában gyakorolt, több mint két hónapja pedig a Művelődési Ház 14-es helységét használják.

Megoldást egy különálló objektum jelentene. Az elképzeléseket már megfogalmazták, hamarosan egy beadványt nyújtanak be ez ügyben a városi önkormányzat illetékeseihez.

Kiszámítható ágazat

Jelenleg 230 tehénnel foglalkozunk, mely állomány két évvel ezelőtt még 450 darabos volt - tájékoztunk dr. Nagy Gábor állatorvostól, az eleki Haladás Mezőgazdasági Szövetkezet szarvasmarha-telepének ágazatvezetőjétől. A drasztikus állománycsökkenés a földberlemény zsugorodásával magyarázható. A szarvasmarha-telep elsődlegesen tejet termel, hizlalással nem foglalkozik. A megtermelt tejminőséggel, illetve értékesítéssel nincs gond, évek óta a Hajdútej Rt. vásárolja fel a tejet, a fejési átlag napi húsz liter tehenenként. A felvásárló meghatározott áron veszi át a tejet, ami így szavatolja az ágazat kiszámíthatóságát. Ennek köszönhetően tavaly nyereséget könyvelhettek el.

Sport a kábeltévében

A városi Kábel TV kínálata a Hungarosport - szerződéses keretek között - adásával ismét bővül, ezzel 23-ra nőtt a nézhető csatornák száma, közülük 13 magyar nyelven élvezhető. Itt mondható el, hogy a National Geographic Chanel magyar nyelvű műsorainak aránya az eddigi 20%-ról 70%-ra módosult.

Rendezett telep

Az ÁNTSZ gyulai illetékesei a közelmúltban ellenőrzést végeztek a város szilárd hulladékkezelő telepén. A szakemberek nem észleltek hiányosságot, megjegyzésük szerint a megyében ritkán található olyan rendezett, az előírásoknak megfelelően működő szeméttelep, mint amilyen az eleki.

Szűnyogirtás

A nyári időszakban a városi önkormányzat felkérésére folyamatos jelleggel Csákvölgyi György eleki vállalkozó végzi a szűnyogirtást, elsősorban a szűnyoglárva kifejlődésének helyein. Ilyen szolgáltatás a várossáválás - 1996 - óta nem volt Eleken.

Cigány tanulók támogatása

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány pályázatot hirdet az elkövetkező 1999/2000-es tanévre az általános iskolák 6-7-8. osztályos, a hat évfolyamos gimnáziumok 1-2-3. osztályos, valamint az érettségeit adó középiskolák első osztályos cigány tanulói számára - mondta az eleki Krónikának Drágos József az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, önkormányzati képviselő, aki a megye hét településén - Lőkősháza, Kétegyháza, Kunágota, Kevermes, Battonya, Végegyháza és Mezőkovácsháza - látja el a koordinátori feladatokat. A pályázat célja hozzájárulni a cigány tanulók általános iskolai tanulmányainak sikeres befejezéséhez és továbbtanulásukhoz. A "Cinka Panna" ösztöndíj az 3,5 tanulmányi átlagtól a 4,5 átlagig terjed, az érintett tanulók tíz hónapon keresztül havi 6.000,- Ft támogatásban részesülnek.

A "Tanulást támogató" pályázat esetében a 3,5-4 tanulmányi átlagig tíz hónapon keresztül 3.000,-, 4-4,5 tanulmányi átlagig ugyancsak tíz hónapon keresztül havi 4.000,- Ft-ot folyósítanak.

Drágos József elmondta még, hogy az eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat a 3,5 tanulmányi eredményt felmutató cigány tanulókat 2.000,- Ft-os pénzjutalomban részesít.

Javult az átlag

Az előző iskolaévhöz képest javult a tanulók tanulmányi átlaga. Ez mindenképpen összefüggésbe hozható azzal, hogy lépésről lépésre javítjuk a tanulási feltételeket, például bevezettük a számítástechnika oktatását Jámborné Simó Mária matematika szakos előadó vezetésével, aki elvégezte az ez irányú továbbképzőt - kaptuk tájékoztatóul Hering Magdolnától, az eleki Román Iskola igazgatónőjétől. Az intézmény közel húsz tanulója a négyes tanulmányi átlag felett teljesített, ezért oklevélben részesültek. A hat ballagó ösztől tovább folytatja tanulmányait. Az iskola mindössze egy tanulója kényszerül osztályismétlésre hiányszások miatt, szintén hasonló okból két tanuló kényszerül osztályozó vizsgára. Az elkövetkező iskolaévben hét 6-7-8. osztályos tanuló tanulmányi ösztöndíjat kap.

B.N.

Újévtől szilveszterig /VIII. rész, július/

Július 2.,

Sarlós Boldogasszony napja

Akárcsak június 29., Péter-Pál napja az aratás kezdőnapja, amikor az aratók megáldatták az aratószerszámokat, és csak jelképesen kezdték meg a munkát. A nap elnevezése utal az aratás egykori módjára, amikor még az asszonyok arattak sarlóval. Ennek emlékére például Tápén ezen a napon az asszonyok sarlóval vágtak gyógyfüveket.

Eleken három oknál fogva is jelentős a nap: ekkor ünneplik a római katolikusok templomuk alapköve letételének évfordulóját /1796. július 2./, és a templom védőszentje, Sarlós Boldogasszony ünnepét. Minden esztendőben ekkor tartják a búcsút is, ugyanakkor az Elekről Németországba kitoloncoltak szintén e napon tartják Leimenben az úgynevezett eleki búcsút.

Az aratás napját gondosan megválasztották: újholdkor nem kezdtek hozzá, de Illés napját sem tartották szerencsésnek, nehogy a villám beléjük csapjon. Ha éppen péntekre esett volna az aratás első napja, akkor már csütörtökön levágtak egy kévére valót, hogy a szerencsétlenek tartott napon ne kelljen a betakarítás legnagyobb munkájához hozzáfogni.

Júliust az aratás hónapjaként tartják számon. Az aratás régen a legnehezebb munkák közé tartozott, amelynek sikerét sokféle módon igyekeztek előre biztosítani. A munkát fohászkodással, imádsággal, kalapemeléssel kezdték. Nagy jelentőséget tulajdonítottak az első és az utolsó learatott kévéknek. Az első learatott búzaszálakból a baromfiaknak adtak, hogy egészségesek és termékenyek legyenek. Az utolsó kalászból készült a csigaszerű, koszorú vagy korona formájú aratókoszorú.

Az aratás befejezése örömnappal számított, melyet a szokások és hiedelmek gazdagon átítáltak. A magának arató család nem rendezett a munka befejezésekor különösebb ünnepséget, erre a szegényebbeknél csak akkor került sor, ha a munkát kölcsönös segítséggel végezték. Ilyenkor a megvendéglés kötelessége a házigazdáé a munka közben éppúgy, mint annak befejezésekor.

A módosabb gazda már részes aratókkal dolgoztatott. Amikor először kiment megnézni a munkát, az asszonyok és lányok szalmakötéllal körülfonták a lábát, és csak akkor engedték szabadon, ha pénzt adott, bort vagy ennivalót ígért. Azt tartották, hogy ennek elmulasztása esetén nem eresztene jól a búza. Az aratás befejezésekor néhány szálát a földön hagyták, hogy a zivatar, vihar a következő évben ne tegyen kárt a vetésben.

Az arató részesek a végzés napján szándékosan lábön hagytak egy kis gabonát, amit másnap reggel levágtak. A lányok kalászkot és mezei virágokat harang alakúra kötöttek össze. Néhol szalmából készült csigaszerű fonadékkal vagy táblákkal díszítették, a helyi szokásnak megfelelően. Ezt a lányok vagy legények botra akasztva vitték hangos nótaszóval, esetleg cigányzenészek kíséretében a gazda udvarába. A gazdasszony néhány csepp vizet hintett rá, hogy jövő évben a termés ne legyen üszkös, közben az aratógazda versben köszöntötte a ház gazdáját. A koszorút a mestergerendára, az asztal fölé akasztották, és alatta megkezdődött az ebéd vagy a vacsora, melyről a bor sem maradhatott el. Ezután következett az arató- vagy kepebál, mely éjfélig, de sokszor hajnalig is eltartott. Az aratókoszorút sok helyen karácsonyig őrizték, de akkor a madaraknak adták, míg máskor a legszebbeket a templomban, kápolnában tartották, vagy útszéli keresztre akasztották.

Július 15., Henrik napja

A középkorban az új kenyér megáldásának volt a jeles napja. Az új kenyérből az egész család együtt evett. Adtak belőle a koldusoknak és a szegényeknek is.

Július 20., Illés napja

Illés az Ószövetség egyik prófétája, akit a képzőművészetben úgy ábrázolnak, hogy többlovas kocsit repíti az égbe. Illés kultusza különösen a balkáni népek körében virágzik, mert valószínűleg a mennydörgés ósláv istenével azonosították. Régen munkatilalom volt ezen a napon, mert attól tartottak, hogyha valaki a mezőn dolgozik, belecsep a villám, a termést pedig elveri a jég. A gazdálkodók féltek a nap viharaitól, attól tartottak, hogy az eső szétveri a kazlakat, a villám pedig felgyújtja az asztagokat.

Július 22.,

Mária Magdolna napja

Mária Magdolna a Jézust követő asszonyok közé tartozott. Jelen volt Jézus keresztre feszítésénél, sírba tetelénél, és a feltámadás után elsőként találkozott vele. A bűnbánó Magdolna legendája Itáliában keletkezett, és a vezeklő, kolduló rendek nyomán terjedt el. A könnyes szemét égre emelő vagy csak hosszú hajába öltözött Mária Magdolna a képzőművészetben gyakran ábrázolt bibliai alak. Az evangéliumi

történetben dús hajával törölgette Krisztus lábát, ezért élt az a hiedelem, hogy ha emléknapij a kislányok hajából egy keveset levágnak, akkor az majd hosszabbra fog megnőni.

Július 25., Jakab napja

Jakab, János apostol bátyja, elsőként szenvedett vértanúhalált. Zarándokként szokták ábrázolni, vándorbottal, tarisznyával, kaláccsal. Jellegzetes kalapja miatt a kalaposcéhek választották védőszentjüknek. A napot zivatarhozónak tartják, ezért Jakab napjáig le kell aratni a zabot.

Július 26., Anna napja

Szent Anna Szűz Mária anyja, a nők kiváltságos szentje, akinek a tiszteletére szentelt napon tiltottak bizonyos női munkákat, így főként a fonást, a mosást, néhol a szövést is. Elsősorban a szülő nők és a meddő asszonyok fordultak hozzá imádságaikkal, böjtöléssel. A hazai céhek közül a szabók tisztelték Szent Annát a védőszentjüknek. A céhünnepet esti mulatsággal, bállal zárták. Máig virágzó szokás a balatonfüredi Anna-bál.

Topa Sándorné

Szakmailag jó évet zártak

Mint arról az Eleki Krónikában már beszámoltunk, az 1998/99-es óvodai nevelési évben Singer Éva látta el Eleken az intézményvezetői feladatokat. Milyenek itéli meg az eltelt időszakot? - kérdeztük tőle.

Singer Éva egyebek mellett elmondta, hogy nehezen vált meg a csoportjától, de a továbbiakban, ha csak tehette, helyettesítéseket vállalt, ezért nem szakadt el teljesen a gyerekektől. Ez két dolog miatt volt fontos; egyrészt szinte napi jelleggel szembesült a problémákkal, másrészt testközelből érzékelte, hogy az előirányzott elméleti célkitűzéseket hogyan lehet megvalósítani a gyakorlatban. Az önkormányzat, mint az intézmény munkáltatója, jó együttműködési kapcsolatot épített ki az óvodával, mindennek ellenére a négy óvoda egyikének a bezárás veszélye még nem múlt el. Az intézmény szakmai megújulása ez év őszétől várható. Ami a most befejezett évet jellemzi; az eddigiek során egy-egy óvodai rendezvényt, ünnepséget főként szűk körben tartottak meg, ezen változtattak, a szülők, hozzátartozók számára "ajtót nyitottak", ezért ezek az összefüggések bensőségesebb tartalommal töltődtek fel. Új tendenciának minősül az óvodások úszótanfolyamon való részvétele, a szülők részéről kedvező reakció nyilvánult meg e kezdeményezésre. A szülőknél maradvány, a többség támogatta az óvoda munkáját, például a kettes számú óvodában a Szent Márton-napi rendezvényre besegítettek a lámpások gyártásába.

Összegzésként elmondható; az eleki óvodák a meglévő gondok ellenére is jó szakmai évet zártak.

B.N.

Megjutalmazott tanulók az évzáró ünnepségen

Most, hogy befejeződött az 1998/99-es iskolaév az utcák, különösen a reggeli órákban ugyancsak elnéptelenedtek. A hosszú hónapokon keresztül megszokott kép eltűnt; sietős vagy kevésbé sietős, "feltáskázott" tanulók sokasága. De ez így van rendjén, az élet dolgai egy egészet alkotnak, tehát van kezdet és vég. A pedagógustársadalom tagjai, de természetesen a tanulók is megérdemelt pihenőjüket töltik, hogy aztán majd szeptemberben kipihenten foglalják el helyüket az intézmény falai között.

Most, ha csak rövid hangvételnél is, de visszaemlékezünk az évzáró ünnepség egyes mozzanataira.

Az egybegyűltekhez Godó Antalné igazgató, valamint Lénárt Istvánné igazgatóhelyettes szólt az alkalmi emelvényről. Egyebek mellett emlékeztették a most ballagókat arra, hogy életükben bezárult egy szakasz, amelynek jelentősége majd csak a későbbiekben fog tudatosulni bennük. Az eltelt nyolc év kemény munkából, sikerekből és alkalmanként kudarcból rázódott össze. Az intézmény valamennyi dolgozója azt kívánja, hogy a fiatalok megvalósíthassák kitűzött céljaikat, mindehhez természetesen egészségre, türelemre és kitartásra lesz szükség. Ezután emlékeztették a ballagókat arra, hogy név szerint kik is egyengették útjukat a mai napig: az alsó tagozatos tanító nének közül Mislai Jánosné, Gémes Istvánné, dr. Tokajiné Kliszek Katalin, dr. Sántáné Benedek Judit, Kecskeméti Jánosné, Zsidó Ferencné, és a felső tagozatos osztályfőnökök Lukácsné Kohut Anna, Somos Lászlóné és Tóth Gáborné.

Ezt követően megemlékeztek azon ballagók névsorát, akik a nyolc év folyamán kiváló tanulmányi eredményeikkel, példamutató szorgalmukkal, magatartásukkal, illetve a különböző versenyeken megkülönböztetett eredményeikkel öregbítették az iskola hírnevét, ezek: Horváth Tímea, Kalló Petra, Kurucz Kinga, Lukács Klaudia, Szakács Eszter, Székely Tamás, Buksa Tímea, Dobi Mónika, Kustván Szerén, Nagy Éva, Bartalos Béla és Nedreu Angelika.

Végezetül egy idézet hangzott el, melyet útravalóul ajánlottak:

“Ki nagyot akar, szokják fegyelemre. Korlátok között válik el a mester, s a szabadság a törvény adománya.”
Megszokott, hogy az évadzáró ünnepségen adják át az iskola legjobb tanulója és sportolója címet. Az intézmény legjobb sportolói a tornász és a cselgáncs megyei, illetve országos versenyeken érték el kitűnő eredményeket, ezek: Nagy Éva és Botás József. Az iskola legjobb tanulóit nyolc éven keresztül kitűnő tanulmányi eredmény és a tanulmányi versenyeken elért kiváló helyezéseket produkáltak, ezek: Dobi Mónika és Lukács Klaudia.

Most pedig felsoroljuk a '98/99-es iskolaév valamennyi kitűnő tanulmányi eredményt tartalmazó bizonyítvány tulajdonosának a nevét.

Első osztályosok: Bellon Balázs, Kecskeméti Éva, Botás Péter, Ökrös Bernadett, Drágos Mercédes, Gróh Bettina, Thúróczy Judit, Váradi Beáta, Zsidó Nóra, Szentgáli Zoltán.

Második osztályosok: Papp Nóra, Jánk Melitta.

Harmadik osztályosok: Brindás Orsolya, Dihel Enikő, Hoffmann Alexandra, Kulik Sándor, Ramasz Beáta, Szekeres Brigitta, Tóth Brigitta, Zsidó Tamás.

Negyedik osztályosok: Nagy Aletta, Thúróczy Tünde, Pluhár László, Tóth Tamás, Rocskár Vivien, Fodor József, Bartalos Anna.

Ötödik osztályosok: Gál Brigitta, Tokai Gyöngyvér, András Bianka, Lukács Viktor, Hoffer Henrietta, Lup Márton, Kiss László, Radnóti Janka, Kunditz Beáta, Rusz Melinda, Hotya Mihály.

Hatodik osztályosok: Czinkota Szilvia, Gémes Nikolett, Tóth Csaba.

Hetedik osztályosok: Rubóczki Adrienn, Csáki Zsuzsanna, Szabó Valéria, Ottlakán Johanna, Sarkadi Tünde.

Nyolcadik osztályosok: Dobi Mónika, Kustván Szerén, Nagy Éva, Kalló Petra, Lukács Klaudia.

Minden évben megjutalmazták az arra érdemes tanulókat. Az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat könyvjutalomban részesítette Lukács Klaudia és Radnóti Ildikó nyolcadikos tanulókat. Ugyancsak könyvet ajándékozott az eleki Gyermekünkért Alapítvány kuratóriuma is, akik kapták: Behán Krisztina I., Szilágyi András I., Szentgáli Zoltán I., Nagy Eszter II., Varga Renáta II., Papp Nóra II., Emenet Erika III., Ramasz Beáta III., Kardos Sándor IV., Rocskár Vivien IV., Gulyás Andrea IV., Tokai Gyöngyvér V., Túri Renáta V., Radnóti Janka V., Hotya Mihály V., Emenet Katalin VI., Kovács Géza VI., Tóth Csaba VI., Rubóczki Adrienn VII., Botás Evelyn VII., Ottlakán Johanna VII., Kustván Szerén VIII., Lukács Klaudia VIII., Salló József speciális tagozat I-II., Orlovics Anikó speciális tagozat III-IV. osztályos tanuló.

Az eleki Riha Ilona Alapítvány kuratóriuma, az előző évekhez hasonlóan ezúttal is pénzjutalmat adományozott, a jutalmazottak:

1.000.- forintban részesült: Szabó Laura III., Dihel Enikő III., Hoffmann Alexandra III., Szekeres Brigitta III., Dán Ninetta IV., Kardos Sándor IV., Kavasánszki Réka IV., Bartalos Anna IV., Farkas Róbert IV., Jova László IV., Nagy Aletta IV., Lup Márton V., Kiss László V., Hoffer Henrietta V., Kacsala András V., Czinkota Orsolya VIII., Bartalos Ibolya VII. Kustván Szerén VIII., Radnóti László VIII. osztályos tanuló.

2.000.- forintos pályadíjban részesült: Piroska Elemér III., Brindás Orsolya III., Tóth Brigitta III., Fodor József IV., Gesztesi Dezső IV., Rocskár Vivien IV., Pipek Zsanett V., Tokai Gyöngyvér V., Csáki Zsuzsanna VII., Szabó Valéria VII., Sarkadi Tünde VII., Botás Evelyn VII., Czinkota Szilvia VI. osztályos tanuló.

3.000.- forintos pályadíjban részesült: Ramasz Beáta III., Varga Zsolt V., Radnóti Janka V., Horváth Rita VII., Bartalos Klára VII., Ottlakán Johanna VII., Buksa Tímea VIII., Dihel Jolán VIII., Nagy Éva Emőke VIII., Székely Tamás VIII. osztályos tanuló.

4.000.- forintos pályadíjban részesült: Hotya Mihály V., Dobi Mónika VIII., Lukács Klaudia VIII. osztályos tanuló.

Ezenkívül a Lányok, Asszonyok Szociális Egyesületének “Pacsirták” nevű gyermektáncsoportjának hátrányos helyzetű tagjainak nyári táborozásához 20 ezer forintos támogatás adott az alapítvány.

B.N.

A világító reklámok fényözönében(Tanulmányi kirándulás 1939-ben)

Az eleki M. Kir. Állami Koedukációs Polgári Fiú- és Lányiskola tanulói ifjúsága 1939. május 17-én egy nagyobb tanulmányi kiránduláson vett részt, az úticél Budapest és Esztergom volt.

A diákok és kísérőik május 17-én délelőtt indultak Elekről és este érkeztek meg Budapestre. Az állomástól (valószínűleg a Keletiről van szó) a Dunáig gyalog mentek, hogy kigyönyörködjék magukat a “világító

reklámok fényözönében”. Másnap megnézték az Országházat, a Szabadság teret, a Bazilikát, a királyi várat, a Mátyás-templomot, a bástya-sétányt a régi ágyúkkal. A harmadik nap a Szépművészeti és a Mezőgazdasági Múzeumot és az állatkertet. Az Angolparkba (ma Vidám Park) a közbejött vihar miatt nem tudtak elmenni. A negyedik nap hajón mentek Esztergomba, itt megnézték az Árpád-kori királyi palotát, a Bazilikát és a kincstárt.

Elekre május 21-én reggel érkeztek vissza.

Varga Sándor megbízott igazgató az iskola 1938-39-es évkönyvében fárasztónak, de élményekben igen gazdagnak értékelte az utat. Azt is megtudhatjuk még, hogy ezen a jól sikerült tanulmányi kiránduláson 40 tanuló vett részt, de a kirándulási alap terhére 13 szegény és jó előmenetelű tanuló összesen 174,6 pengő segélyben részesült.

Végül egy figyelmeztetés ugyanabból az évkönyvből: “Minden polgári iskolai tanuló a nagyszünet alatt is az iskola növendéke, tehát be kell tartania az iskolai rendtartás szabályait. Az elkövetett fegyelmi vétségeket a tanév elején szigorúan megtoroljuk!”

Úgy látszik, a polgári, a hazafias nevelés mellett nagy hangsúlyt helyeztek a tanulók magaviseletére is.

Rapajkó Tibor

Ellenvélemény nélkül

Szűknek bizonyult az eleki “Reibel Mihály” Művelődési Ház és Könyvtár kisterme, ahol a megyei mezőgazdasági demonstrációs bizottság a tarthatatlan ágazatbeli állapotok miatt tartott tiltakozó gyűlést. A rendezvényen a bizottsági tagok mellett Germán Géza Lőkösháza és Kecskeméti János Elek polgármestere, valamint eleki, lőkösházi és kétegyházi termelők vettek részt.

A megjelenteket Sípos Sándor köszöntötte, majd dr. Karsai József battonyai gazdálkodó vázolta fel a mezőgazdaság jelenlegi gondjait, problémáit. A bevezető beszédében hangsúlyozta, hogy a mostani tiltakozó gyűlés nem politikai jellegű, hanem a kistermelők és gazdák gondjain próbál változtatni, egyébként a megyei demonstrációs bizottsághoz az ország 10 megyéje csatlakozott. A felszólaló rámutatott arra, hogy az országban másfél, két millióra tehető azoknak a száma, akik a mezőgazdaságból élnek. Követelte, hogy a Lengyelországból importált tejporthoz azonnal állítsák le, a megye tejcsarnokainak a bezárását pedig függesszék fel. A sertésválsággal kapcsolatban elmondta, a drága malac után a felvásárlási folyamat mind a mai napig nem indult el, környezetünkben is csak csekély számú sertést vásároltak fel, azt sem a kormány által szavatolt áron. Ígéretet kaptak arra, hogy a már összeírt túlsúlyos sertéseket tíz napon belül felvásárolják a termelőktől. A Phare program támogatásának elnyeréséhez 25 százalék saját erőre lenne szükség, de kérdezhetnénk, honnan teremthető elő ez a keret, amikor a termelők hiteleik törlesztésére sincs elég eszköz. A tejtermeléssel kapcsolatban egy szomorú esettel reagált; egy nagy családos termelő 2067 liter tejet adott át, és ezért 68 ezer forintot kapott, ez magyarul azt jelenti, hogy literenként 33 forintban és 20 fillérben részesült, holott a tejporból előállított tej az üzletekben több mint 100 forintba kerül. Mint mondta helyére kell rakni a dolgokat; a tejből tejterméket a húsból pedig hústermékeket kell gyártani. Manapság már a tojástermelésnek sincs hitele, a tojás olcsó, a takarmány viszont drága, ennél fogva a tojás visszaetésre kerül. A más esetében 200 forintot kapnak a termelők, holott a piaci ára 800 forint körül mozog. A méztermeléssel kapcsolatban felvetődött, az ország importálja a kétes eredetű, minőségtelen mézet, ezzel mesterségesen lecsökkentve a belső piaci árakat. De más visszásság is megfigyelhető; például a vegyes virágmézet 160 forintért vásárolják fel, holott ugyanezért a mézért az üzletben 400 forintot fizet a vásárló.

A rendezvényen részt vevő termelők felszólalásaikban alátámasztották az elmondottakat.

A bizottság részéről elhangzott, hogy a termelőknek a saját érdekeik mellett és nem a kormány ellen kell kiállniuk. A demonstrációs bizottság összefogásra és amennyiben a dolgok változatlanok maradnak tiltakozásra szólítják fel a termelőket, de mindaddig amíg a földeken álló gabona lesz, valamint a talajvíz miatt szenvednek az embertársak, nem kívánnak élni ezzel a lehetőséggel.

A tiltakozó gyűlésen tíz pontos követelés fogalmazódott meg, amelyre választ és konkrét intézkedéseket várnak a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumtól.

B.N.

Kitüntetés jubileumkor

Az utóbbi évek gyakorlatának megfelelően Elek Város Önkormányzata az idén is megválasztotta és az illetékesek átnyújtották az "Év pedagógusa" kitüntetést. Aki kapta; Lénárt Istvánné az Eleki Általános Iskola igazgatóhelyettese, magyar nyelv szakos előadó. Vele beszélgettünk.

- Miként fogadta a kitüntetést és megítélése szerint minek köszönhetően érdemelte ki?

- Természetesen örülök a kitüntetésnek és szakmai elismerésként értékelem. Külön öröömre szolgál, hogy mindezt pedagógusi pályafutásom huszadik évében értem el. És felértékelődik bennem, hogy az elismerés nem a nyugdíjazásom után vagy közvetlen előtte történt, hanem a pályám közepén. Hogy minek köszönhetem? Nos, véleményem szerint a városi közösségi életben történő szerepvállalásomért, különböző műsorokat, rendezvényeket - például elekiek világtalálkozója, gyermeknap -, szervezünk.

- Mi történt az elmúlt két évtized során?

- Mester György gimnáziumi osztályfőnökömnek köszönhetem, hogy a pályára léptem. Először Debrecenben tanítói képesítést szereztem, majd a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán magyar nyelv szakos előadói diplomát szereztem. A pályám elején az általános iskola alsó tagozataiban oktattam, 6-7 év után váltottam és kerültem a felső tagozatosokhoz. Az utóbbi négy esztendőben a felnőtt oktatásból is kiviszem a részem, az esti tagozatos gimnáziumban, valamint a nappali tagozatos szakmunkásképzőben, szakközépiskolában oktatok.

- Mely nevelési módszernek szavaz bizalmat?

- Elsősorban a szeretetre, a megértésre, a következetességre fektetem a legnagyobb hangsúlyt, mindez jószagos szigorral bélelve. Felhívom a tanítványaim figyelmét arra, hogy az életben a kudarcokkal is számolniuk kell, de csak a legyőzésük segít az előrehaladásban.

- Említette, hogy derekasan kiveszi a részét az oktatásból, hogyan tud erőt gyűjteni, feltöltődni az újabbaknál újabb kihívásokra?

- Mindenekelőtt a szilárd optimizmuson nyugvó szemléletemre van szükség, aztán rendszerességgel futok, kertészkedek, zenét hallgatok.

- Kinek ajánlja a pedagógusi pályát?

- Természetesen azoknak, akik szeretik a gyerekeket, kellően kitartóak, toleránsak, személyiség tisztelők.

- Kiknek köszönheti az eredményes pályafutását?

- Tanítványként jöttem vissza az Eleki Általános Iskolába, és hogy eredményeket is fel tudok mutatni, azt a kollégáimnak köszönhetem, akik befogadtak maguk közé és segítséget nyújtottak. De köszönetet kell mondanom két gyermekemnek is, akik megértéssel vannak irántam.

B.N.

Mint barmok legelője

Ebben az évben emlékezünk Elek németekkel való újratelepítésének 275. évfordulójára. Vajon milyenek lehettek az akkori körülmények? Leghűségesebben talán a Historia Domusban található korabeli feljegyzések alapján válaszolhatunk erre a kérdésre.

"Az eleki birtoknak ez a területe, miután Magyarországról a törököt kiűzték, mint barmok legelője minden lakó nélkül pusztaság lett. A török háború befejezése után több éven át teljesített hűséges szolgálata elismeréseképpen, mert a császári élelmezési ügyek legfőbb elöljárója volt, az igen kiváló úr, Harruckern János György báró (1664-1742) őfelségétől kieszközölve Frankóniából meghívott telepésekkel benépesítette az 1724. évben." (Fordította: Wagenhoffer Ede - 1911-1997)

A 25 éves háború alatt (1591-1606) Magyarországnak ez a része is elpusztult, így pl. az egész mai Békés megye is a XVIII. század elejéig szinte lakatlanná vált. Báró Harruckern János György elévülhetetlen érdemeket szerzett betelepítései révén.

Elek újkori története is személyéhez köthető!

Az általunk most idézett feljegyzés erről a nehéz időszakról tudósít. Az egykori plébános korabeli források vagy szóbeli elmondások alapján nagyon szemléletesen írja le a kegyetlen helyzetet: "... mint barmok legelője minden lakó nélkül pusztaság lett." (mármint Elek). Ez bizonyára így lehetett, mert a mai szakirodalom (a mai Békés megyére vonatkozóan) is ezt támasztja alá.

A betelepedők, akik önként érkeztek a saját maguk választotta új hazába, jó munkát végeztek, hisz viszonylag rövid idő alatt felvirágoztatták ezt az úgynevezett "barmok legelőjét".

Most eleki városi polgárként is hálásak lehetünk eleinknek, de ami legkevésbé sem elhanyagolható: hittel végzett munkájuk mai is példaként állhat előttünk.

Rapajkó Tibor

Letették a névjegyüket

A közelmúltban a Békés Megyei Cigány Lakosok Egyesületének szervezésében immár a 16. cigány sportnapot rendezték meg a békéscsabai Kórház utcai sportpályán, a házigazda szerepét a békéscsabai Cigány Kisebbségi Önkormányzat vállalta magára - tájékoztatta az Eleki Krónikát Drágos József, az eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, önkormányzati képviselő.

A seregszemen 17 megyei településről összesen 536 résztvevő mérte össze tudását, képességét a különböző sportágakban, mint például atlétikában, kispályás labdarúgásban. Az elekiek 40 tagú küldöttséggel képviselték magukat és figyelemreméltó eredményeket értek el. Az ifjúságiak mezőnyében Rádai Attila a 100 méteres síkfutásban diadalmaskodott, a serdülőknél a 100 méteres síkfutásban két kategóriában is eleki siker született, Nagy Attila, illetve Nagy István is első lett. A felnőttek mezőnyében a 400 méteres síkfutásban Lakatos Zoltán a második, Lakatos Sándor pedig a harmadik helyen végzett. Az előző két évben az ifjúsági kispályás labdarúgó csapat a képzeletbeli dobogó legfelső fokára állhatott. Az idén ez a bravúr sajnos elmaradt. Mindennek ellenére az eleki együttes dobogón végzett, ugyanis az összesített pontszám alapján harmadik lett.

B.N.

A grund

Az elröppent évek mind jobban igénybe veszik egyre fáradó szervezetünket. Ahogy öregsünk, úgy kristályosodnak ki fiatalkori emlékeink. Az emlékek tárházában kutatva előjönnek, megelevenednek a grundon töltött esztendőik. Ahogy gondtalanul a labdát kergettük naphosszat. Amikor egy kis szabadidőnk adatott, máris rohantunk a grundra, mert tudtuk, hogy nem megyünk hiába, ott már a társaink várnak ránk. A zöld gyepek két végében két-két téglát, vagy más alkalmatosságot helyeztünk el kapuként és máris kezdődhetett a gondtalan játék. Nem volt szigorú edzői felügyelet és mégis mindenki beleadott apait-anyait. Egymást sem kímélve törekedtünk a gólszerzésre, a győzelemre. A csapatszellem, bárhogyan osztozkodtunk is el, töretlen volt. Egymást biztatva rohagáltunk a labda után és azok a labdák sem voltak teljesen tökéletesek, de ezzel mi akkor egy cseppet sem törődtünk, a fő a játék szenvedélye volt. Senki sem tette szóvá a másik esetleges fogyatékoságait, mindegyikünk az őstehetségnek köszönhette tudását. A sors valamennyiünket megajándékozott a labda bővületével. Az egymás közötti játék is feledhetetlennek bizonyult, de egy másik utcai csapat elleni összecsapás páratlan emlékként él bennem és ezekre a mérkőzésekre külön készültünk, természetesen nem másként, mint játékkal, de ekkor már megkülönböztetetten figyeltünk egymás testi épségére. Mert tudtuk, hogy egy ilyen kihagyott meccs milyen lelki fájdalmat okozhatna a sértettnek.

Bizony szép évek, ifjúságunk szélfújta éveik voltak ezek. Közülünk többen egyesületben is megpróbálkoztak, és mondhatjuk nem kevés sikerrel. Valamennyien megálltuk helyünket, hiszen ha kis területen tudtunk cselezni, labdát passzolni, akkor az nagy pályán már könnyebben ment.

Azok az évek egyszer s mindenkorra tovaszálltak, de biztos vagyok abban, hogy mindegyik grundbéli társamban meg-megelevenednek az ott töltött évek.

B.N.

Cindri

A teremben várakozással teli, pattanásig feszült hangulat uralkodott. Minden szempár a fehér kaucuklabda útját követte, amely lassan a levegőbe kúszott, majd elérve a pálya legmagasabb pontját a mélybe kezdett zuhanni. Az ezt követő cselekmények gyorsan zajlottak le, az adogató játékos a visszkapott labdát először fonákkal pörgette meg, majd egy újabb kísérlettel, tenyeressel kíméletlenül beütötte a győzelmet jelentő pontot.

A játéktér sarkában ülő szakállas edzőből és a játékosokból egyszerre szakadt fel a diadalmas kiáltás: ÁSSZÁ! A teremben lévők vérmérsékletük szerint csatlakoztak a győzelmi mámorhoz.

A győzelem egyben azt is jelentette, hogy a csapat a bajnokság legfontosabb mérkőzésén hozta a sikert, és az eddigiéin során a legkellemetlenebb ellenféllel szemben, amelyet ez idáig sohasem sikerült legyőzni.

A szakállas edző a találkozó után boldogan ment haza, az ebédet követően kiült a kedvenc helyére, a folyosóról lenyúló kuszóba, és szinte begyakorolt mozdulattal a szeretett fekete macskáját, Cindrit kereste,

de nem találta...

Először csak halkán, majd egyre hangosabban szólongatta, de Cindri nem jelentkezett. Ekkor édesanyja jelent meg a konyha ajtajában - Fiam, ne hívd Cindrit, mert az már sohasem jön, ma délelőtt elütötte egy autó.

A szakállas edző könnyekkel küszködve csak ennyit jegyezett meg: - Hiába, az életben nincs teljes boldogság.

B. N

Van remény...

A közelmúltban az eleki óvodák intézményvezetője keresett fel, egy cikket kellene írni, mondta, de nem száraz tényeken alapuló szokványos cikket, hanem, hogy érződjön...

Érződjön, hogy még manapság is vannak jóhiszemű, segítőkész emberek, majd elmondta a történetét.

A nehéz gazdasági helyzet rányomja bélyegét a mindennapjainkra, a legutóbbi városi önkormányzati testületi ülések egyikén szó volt a négy eleki óvoda egyikének bezárásáról. Az indulatoktól sem mentes vita végül is patthelyzetet hozott, a bezárják - ne zárják be szavazati aránya 7:7-re végződött. A döntés elodázódott, de semmi sem oldódott meg.

És ekkor az intézményvezető gondolt egyet és mivel az egyes számú óvoda mellékhelyiségeit csupasz beton ékteleníti, elment a közelmúltban megnyílt újkígyósi Kígyós Kft. eleki kirendeltségébe, hogy az üzletvezetőtől burkolólapot könyörögjön ki. Az effajta eljárás végtelenül kellemetlen annak, aki nem szokott a "műfajhoz", ő is vegyes érzelmekkel, szkeptikusan lépett az üzletbe. A kínos hangulat viszont hamarosan elillant, ugyanis az üzletvezető készséges, megértő volt és nem csak az elfekvő készletet ajánlotta az intézményvezető figyelmébe, hanem arra biztatta, hogy nyugodtan válassza ki a legmegfelelőbbet.

Az intézményvezetőben új gondolatok fogalmazódtak meg az emberek iránt e "bevásárlás" után; az emberség mégsem veszett ki az emberekből.

B.N.

A jövőben gondolkodnak

Hering Magdolnát, az immár biztosan továbbélő Eleki Román Általános Iskola igazgatónőjét arra kértük, hogy összegezze az elmúlt tanévet. Az igazgatónő egyebek mellett elmondta, hogy május közepén, amikor az egy évre szóló intézményvezetői megbízását átvette, néhány működésbeli problémával már akkor tisztában volt, például a pedagógushiánnyal. Két tanítónő, illetve egy történelem szakos tanár munkájára elengedhetetlen szükség volt.

Ezen kívül a beiskolázás terén is hiányosságok mutatkoztak. Első lépésként felvették a kapcsolatot a helyi óvodákkal. Az eredményt kilenc első osztályos beiskolázása jelentette, de egy negyedik, valamint egy nyolcadik osztályos tanuló is ősztől az iskolában kezdi tanulmányait. Mindezzel az intézmény tanulóinak létszáma hatvanra nőtt. Egyébként időközben a pedagógushiányt is sikerült felszámolni. A tankönyvrendelés folyamatban van. A nyári vakáció alatt az iskolában városi önkormányzati támogatással elvégezzük az időszerű meszelést, beszerelik a hiányzó táblákat is. A jövő elképzelései között szerepel egy karbantartó foglalkoztatása, valamint ősztől átdolgozott pedagógiai programmal oktatnának. Ennek lényege: a feltételek biztosítottak arra, hogy néhány tantárgyat - testnevelés, ének, rajz, technika, környezetismeret - román nyelven oktassanak, a többi tantárgy esetében párhuzamosan használnák a román, illetve a magyar nyelvet. A tudnivalók ismertetése magyar nyelven folya, de a szakszavakat román nyelven is tanítanák.

A jövőben nagyobb figyelmet szentelnek a beiskolázásra, ezért tánc- és színjátszó csoportot indítanak, természetesen szakemberek vezetésével. Az intézmény jelszava: nyitni a világ felé. A helyi kábeltévé mellett a Csaba, a szegedi, sőt a Duna TV-vel az együttműködés reményében felvették a kapcsolatot.

B.N.